

SPKY perusratatiedot ja -tilaisuudet

Teksti: Minna Eronen

Spky:n perusradan säännöt sekä tuomariohjeistukset löytyvät spky.fi -> jalostus osion alta. Osallistujan on hyvä lukea ennen radalle tulemista säännöt sekä myös tuomariohjeistuksiin voi hiukan perehtyä, josta saa jonkinlaisen tunteen, mitä eri osa-alueilla suorituksessa haetaan. Samasta paikkaa löytyy myös muutamia esimerkkivideoita, jotka nekin voi katsastaa läpi, varsinkin, jos tulee perusradalle ihan ensimmäistä kertaa, eikä ole aiemmin ollut seuraamassa ratoja.

Perusratavastaavalle tietoon tulleet tilaisuudet löytyvät myös samaisen jalostuspalkin alta. Nykyinen käytäntö on ollut, että maksut tulisi suorittaa tilisiirtona noin viikkoa, mutta viimeistään muutamaa päivää ennen perusratatilaisuutta. Käteismaksuja otetaan vain uusintasuurituksista, jollei nettimaksu ole paikan päällä mahdollinen.

Perusradoilla on tänä keväänä noudatettu alueellisia koronarajoituksia ja yhdistyksen ajantasainen ohjeistus löytyy myös spky.fi sivuilta. Toivottavasti kesän aikana saamme huojennusta rajoituksiin ja yleisöllä olisi mahdollisuus tulla seuraamaan tilaisuuksia. Mikäli jatkossa päästään normaaliin rytmiin ja mm. ennen ratoja tehtävä tuomareiden suunvuoro on

mahdollinen kaikkien paikalla olijoiden kuullen, on tämä hyvä paikka olla läsnä. Silloin käydään läpi radan kulkua ja kerrotaan arvosteluperusteista. Kysymykset kannattaa kysyä tässä kohtaa, jos jotain tarkennusta kaipaavia asioita. Jokaisen suorittajan kanssa käydään oma rata läpi suorituksen jälkeen. Tämä on hetki, jossa kannattaa kysellä tarkemmin

Häkkiä kannattaa treenata etukäteen, sillä häkin sisällä koiralta vaaditaan itsevarmuutta ja rauhallisuutta sille vieraiden eläinten kanssa. Hanna Niskanen ja Jim Putkisalonen perusradalla syyskuussa 2020.

KUVA ANNIINA HOLOPAINEN

mieltä askarruttavia asioita. Muistettava on, että tilaisuudessa arvioidaan aina sen hetkinen tilanne, mitä tapahtuu ja mitä tuomarit näkevät juuri siinä suorituksessa. Kahden ulkopuolisen henkilön arvio ei aina mene yksiin oman mielipiteen kanssa. Seuraava kerta voi tuoda esille uusia asioita ja asiat sujua paremmin.

Jos olet aikeissa järjestää perusratatilaisuuden, mutta vielä mietit mitä se vaatii, löytyvät tiedot yhdistyksen www-sivuilta. Huomioitavaa on, että kun olet järjestämässä perusratatilaisuutta, tiedustelee ensin tuomareita ja heille sopivia ajankohtia. Perusratavastaavaan voi olla yhteydessä, jos tarvitsee apua tuomareiden kyselyssä. Ilman kahta tuomaria ei tilaisuutta voi järjestää, joten kannattaa lähteä liikkeelle sieltä päästä sen jälkeen, kun paikka, olosuhteet ja eläimet ovat selvillä.

Rohkeasti radalle!

Monesti perusratapäivän sujuvuuden kannalta on käytännöllisintä, että tuomareita on kolme tai neljä, jotta vaihdot käyvät nopeammin. Viime syksynä Minna Pukkilan järjestämässä päivässä Perttelissä tuomaroivat Annika Paarvio, Helena Pesonen ja Pirjo Vanhala.

KUVA ANNE KONSTI

PERUSRATA GALLUP

Koonnut: Ann-Mari Lintunen

Paimenposti kysyi muutamalta tänä keväänä toukokuun alussa Rantasalmella perusratatilaisuuteen osallistuneelta, 1. miksi he ovat lähteneet perusradalle, ja 2. milloin tuntevat olevansa koiran kanssa siihen valmiita. Lisäksi kysyttiin 3. oliko kuka harkinnut ajattavansa koiran vierailevalla kuskilla tai ajanut itse jonkun toisen koiralla ja miksi. Sekä 4. mikä motivoi osallistumaan järjestelyihin, jos ei itse ollut rataa ajamassa?

Annina Holopainen

Kouluttaja, kisaaja, pienlampuri. Tällä kertaa ajoi vieraan koiran, koska omistaja oli itse estynyt.

- 1.** Perusradalle jalostusoikeuden ja yleisesti antaakseni tietoa kasvattajalle jälkikasvun ominaisuuksista.
- 2.** Perusradalla on mielestäni hyvä mennä nuoren koiran kanssa, jolle on asennettu peruskäskyt (stoppi ja suunnat), mutta jota ei ole vielä koulutuksella muokattu hirveän paljon, jotta tuomareiden on helpompi nähdä koirasta sen luontaiset ominaisuudet.
- 3.** Joskus on kysytty, voisinko ajaa vieraan koiran. Yleisimmät syyt ovat ohjaajan jännittäminen tai epävarmuus omasta tekemisestään. Olen yrittänyt kannustaa ihmisiä rohkaistumaan, sillä perusradalla arvostellaan koiraa, ei ohjaajaa. Lisäksi tuomarit auttavat, mikäli ohjaaja on vaikka ensimmäistä kertaa radalla, eikä tiedä, mitä tehdä.

Ann-Mari Lintunen

Lampuri, lypsykarjatilan etäemäntä. Perusratatilaisuuden järjestäjänä.

- 1.** Jalostusoikeus on toki tärkeä, mutta olen halunnut ajaa perusradan kaikilla koirillani myös siksi, että siihen valmistautuminen tuo motivaatiota ja selkeyttä treenaamiseen. Perusrataan tähtääminen ohjaa ottamaan käyttöön hyvin pitkälti koiran työssä vaadittavat asiat. Ajattelen myös, että vaikka koira tekisi vain kotityötä tai sitä treenattaisiin myöhemmin lähinnä kisaamista ajatellen, perusradan ajamiseen tarvittava, vaistoon perustuva osaaminen olisi hyvä pitää aktiivisena koko koiran työuran ajan, kuten myös käskyn alla toimiminenkin.
- 2.** Kun koira on täysin syttynyt ja sitä pystyy ohjaamaan auttavasti myös peruskäskyillä. Sille on myös opettanut radalla tarvittavat asiat käytännössä. Käyn mielessäni läpi perusradan kulun kaavakkeen kanssa ja yritän arvioida, miten koira selviäisi omasta mielestäni kustakin

osa-alueesta: a. parhaimmillaan, b. perustasollaan ja c. kun tilanne ja eläimet ovat vieraat ja on ylimääräistä stressiä tai jotain yllättävää. Jos kuvittelen koiran (ja yhteistyön) olevan hyvä tilanteissa a ja b sekä homman kestävän suurin piirtein lapasessa myös tilanteessa c, ollaan valmiita kokeilemaan.

3. Olen ajanut viime kesänä mieheni koiran perusradan, kun sitä melko pitkän pätkän treenasinkin.
4. On mielenkiintoista nähdä nuoria koiria, ja pidän perusrataa kiinnostavampana kuin kisoja sen työmäisemmästä luonteesta johtuen. Tämä on myös asia, jonka järjestäminen luontuu melko pienelläkin eläinmäärällä ja hullunsorttisilla lampaila.

Katri Nissinen

Lypsykarjatilallinen. Ilmoittautui radalle, mutta jäi katsomoon koiran kynsivaurion vuoksi.

1. Haluan nähdä jonkun toisen silmin, millainen koira on: mitkä ovat sen vahvuudet ja heikkoudet. Jos haluaa pennuttaa, niin voi miettiä myös isäkandidaattia arvion perusteella. En itse ole innostunut kisaamaan, mutta koira tulee harjoitettua paremmin, kun perusrata on tähtäimessä.
2. Kun alkaa tuntua siltä, että koira on riittävän hyvin harjoitettu.
3. Ajattelen, että joku toinen voisi ajaa koirani, jos omat taidot lampaiden kanssa eivät tunnu riittävän. Tärkeintä on, että koiran taidot saadaan esiin, vaikka osaavamman ohjaajan kanssa. Itselle nautarata olisi ehkä helpompi suorittaa.

Helena Pesonen

Lypsykarjatilallinen, lampuri. Tuomaroimassa ja perusradalla.

1. Perusrata on työkoiratesti ja yksi SPKY:n jalostusvaatimuksista. Haluan kuulla kahden puolueettoman ihmisen mielipiteen koirastani sen hetkessä koulutusvaiheessa ja vieraila eläimillä. Vaikka kaikista perusradan suorittaneista koirista ei tule jalostuskoiria, koen silti tärkeäksi tuoda koirani näyttille ja siten saada niistä dataa yhdistyksen koiratietokantaan. Tuontikoiria minulle on tällä hetkellä siunaantunut useampia, ne ovat alkuperämaan työkoirarekisterissä (ISDS) jo valmiiksi. Nämä tuonnit haluan työkoirarekisteriin myös Suomessa ja perusradan hyväksytysti suoritettuaan ne rekisteröidään SPKY:n perusrekisteriin.
2. Koira on mielestäni valmis perusradalle, kun se kykenee suoriutumaan kotona perusrataa vaativammista tehtävistä. Itse en aina tee kuten neuvon. Nuorella koiralla saatan lähteä kokeilemaan, menisikö rata läpi, vaikka sillä ei välttämättä olisi kovin paljoa kokemusta. Hylätystä suorituksesta saa kuitenkin tuomarien palautteen, he voivat nähdä koirassa ja sen koulutusvaiheessa sellaista, mitä itse en ole huomionut tai pitänyt tärkeänä. Hylätty suoritus on myös vähän

kuin maksettu harjoitus: vieras pelto, vieraat lampaat ja tuomarointi. Ykkösluokan kisa on mielestäni hyvää harjoitusta perusradalle, mutta ykkösluokan kisoja on viime aikoina järjestetty harvakseltaan.

3. Kaikilla koirillani olen ajanut itse perusradan. En ole ikinä ajanut toisen koiralla perusrataa. Voisin ajaa radan jonkun toisen koiralla, mutta koiran pitäisi olla tuttu ja olla treenissä minulla hyvän aikaa ennen perusrataa.
4. Yhdistys ovat sen jäsenet ja ilman jäsenien talkootyötä ei ole yhdistystä eikä toimintaa. Meidän pienessä katraassamme lampaat ovat liian kesyjä perusradalle ja hiehoja on liian vähän nautaperusrataa varten, joten en voi itse perusratatilaisuutta järjestää. Tuomariksi lähden mielelläni, varsinkin lähiseudulle, kun päivän ehtii tuomaroida lypsyjen välissä. Perusratatuomarina on parasta, kun näkee tilallisten nuoria koiria, joita ei välttämättä kisakentillä tapaa. Sekä tapaa uusia ihmisiä ja voi puhua ja katsella koiria koko päivän, mikä sen virkistävämpää!

Marianne Punkki

Harrastaja, pienlampuri. Ensimmäisellä perusradallaan, ensimmäisen bordercolliensa Saulin (Saunajaakon Juniper) kanssa.

1. Halusin nähdä, mihin koirasta on, miten se handlaa lampaat, millainen se luontaisesti on, ja saada siitä tuomareiden arvion. Tärkeää kokemusta myös itselle. Koen, että minulle oli etua, että olin toisena lähtövuorossa. En kerennyt stressata ja lampaat eivät olleet vielä kyllästyneet.
2. Olin omasta puolestani valmis kokeilemaan perusrataa jo viime syksynä, olin ilmoittautunut joulukuun tilaisuuteen, joka sään vuoksi peruttiin. Olin harjoitellut perusradan tehtäviä, kuten lampaan kiinniottoa, hakua ja häkitystä. Itsellä oli suht varma olo ja ajattelin, että koira osaa riittävästi, on riittävästi hanskassa ja pysähtyy kun sanotaan. Olin ajatellut, että haluan suorittaa perusradan, ennen kuin koira täyttää kesällä kaksi vuotta. Se oli oma tavoite, ja nyt ikään kuin tehty pois alta. Jatkossa tavoitteena on kisaaminen ja siihen treenaaminen.

Häkitys on poispäinajon ohella se osa perusrataa, jossa koiralla täytyy olla jo käsitys käskyistä. Minna Eronen ajaa vierailevana kuskina omaa kasvattiaan Tiina Kataisen omistamaa Farmirekun Bellaa Rantasalmella 2020 syksyllä.

KUVA ANNIINA HOLOPAINEN

